

Tomáš Chalupa
ministr životního prostředí

Příroda je tak velká, abychom se do ní vešli všichni

Jsem v nelehké roli. Ačkoli stojím v čele resortu životního prostředí, ochranou přírody jsem se nikdy profesně nezabýval. Nejsem expert na environmentální politiku, ochranu klimatu či ovzduší, ba ani na odpadové hospodářství. Jsem průměrný obyvatel planety Země, který má rád přírodu, protože do ní zkrátka patří. A také člověk, který si z komunální politiky odnesl zkušenost, že pro spokojenost lidí je velmi důležité, aby věděli, že jim někdo naslouchá a vážně se zabývá jejich názory na podobu místa, kde žijí.

S vědomím starého a moudrého hesla „Poznat a konat“ jsem se proto ve funkci ministra začal s touto agendou podrobně seznamovat a ruku v ruce s tím začal systematicky navštěvovat chráněná území. Vedle samotných národních parků jsem „vyjel“ i do chráněných krajinných oblastí, kterých jsem zatím dosud navštívil šest – Kokořínsko, Beskydy, Český les, Jeseníky, Křivoklátsko a naposledy Broumovsko. S velkým zaujetím se seznamuji s unikátními přírodními a krajinnými krásami a ne vždy jednoduchými způsoby, jakými se o ně pečuje. Neméně důležité jsou pro mne i debaty s lidmi z regionů, hlavně se zástupci samospráv, podnikatelů i aktivních neziskových organizací. A při tom všem zjišťuji jedno: že totiž navzdory mediálnímu obrazu (zejména ze Šumavy) se profesionální ochranáři přírody v drtivé většině v přístupech k péči o krajinu shodují. Uvědomují si totiž, že značka chráněného území kromě ochrany cenné přírody také láká turisty, a tím přispívá k rozvoji regionu. Praktická péče o chráněná území znamená i větší objem veřejných prostředků a šanci na vznik nových pracovních míst. To je dvojnásob významné – už s ohledem na skutečnost, že chráněné krajinné oblasti leží často v hospodářsky marginálních regionech s vysokou nezaměstnaností.

Ukazuje se to například v Jeseníkách, kde jsem přebíral petici za vyhlášení národního parku. Řada místních podnikatelů i někteří starostové vidí v jeho vyhlášení příležitost, která region zatraktivní v očích návštěvníků a zajistí mu ekonomický rozvoj. I proto jsem bezprostředně po svém návratu nechal zpracovat socioekonomickou studii, která by klady a záporů případného vyhlášení tohoto parku skutečně objektivně posoudila. O přírodovědných kvalitách území jsem se přesvědčil přímo na místě, o tom, že hovoříme o mimořádně cenné oblasti, není sporu. O vyhlášení národního parku však rozhodují i jiné faktory a na ty by měla případně upozornit výše zmíněná studie.

Také na Křivoklátsku se již delší dobu uvažuje o vyhlášení národního parku, celý proces je ale v mnohem pokročilejším stadiu. Starostové, s nimiž jsem se setkal, vznik národního parku podporují. Cítí v něm možnost účinnější ochrany vzácné přírody a zejména šetrnějšího přístupu ke zdejšímu lesům. Navíc očekávají, že jim vznik národního parku může usnadnit získávání finančních prostředků z evropských i našich fondů. Přes výhrady některých lesníků a myslivců jsem přesvědčen, že právě národní park poskytne na většině svého území prostor pro daleko rozsáhlejší využívání jemnějších a přírodě blízkých způsobů lesního hospodaření. Jen je třeba stanovit jasně formulovaná pravidla, která budou dlouhodobě platná a nebudou zpochybňována v závislosti na výsledku voleb. Na příkladu Šumavy, kterou jsem v roli ministra navštívil už několikrát, je také zřejmé, jak je důležité od samého počátku diskutovat se všemi zájmovými skupinami, které v regionu působí. Ochranu přírody totiž nelze dlouhodobě zajistit bez účasti lidí, kteří v daném území žijí, hospodaří a mají je rádi.

V počtu národních parků a chráněných krajinných území patříme mezi evropskou špičku. V tomto směru se s námi může měřit už jen Slovensko. Zakonzervování těchto ploch a zákazy vstupu ale nic nevyřeší, samotná přítomnost lidí parky neničí. Chránit je ale nutné jejich vyhrazené úseky. A to nejen kvůli ochraně samotné přírody, nýbrž často i kvůli ochraně a bezpečnosti samotných návštěvníků.

Příroda je prostředí kolem nás, je to prostředí pro život a člověk je od nepaměti jeho nedílnou součástí. Není to žádný škůdce. Drtivá většina z nás chce, aby rybník v bezprostřední blízkosti našich domovů byl čistý, protože se do něj chodíme v létě koupat. A čistý chceme mít i nedaleký les, protože tam rádi houbaříme a chodíme na procházky – a nikoho z nás by ani ve snu nenapadlo, že bychom ho snad mohli vykácet. Jsme tvorové a jsme součástí přírody.